

WORKSHOP „PLOVÁRNA U RADBUZY“

10. 3. 2014

Výstupy z workshopu

Úvod

V pondělí 10. března 2014 proběhl v Plzni plánovací workshop na téma úpravy bývalé Městské plovárny u Radbuzy (www.mapy.cz/s/9jtB). Více než dvacet účastníků – od uživatelů plovárenských budov jako jsou kanoistický klub a centrum protidrogové prevence, přes zainteresované odborníky až po zástupce organizací města – se sešlo, aby společně besedovalo o současnosti i budoucnosti plovárny a navrhli možnosti její proměny k lepšímu.

Účastníci

Václav Čubr (ENVIC), Marta Douděrová (SVSMP), Ctibor Fojtíček, Jana Holatová (Plzeň 2015), Petr Hrouzek (CPPT), Milan Kalaš (KC Škoda Plzeň), Petr Klíma (Plzeň 2015), Oldřich Kodeda, Martin Kosa (Plzeň 2015), Alena Lehmannová (ENVIC), Lukáš Mácha (Maják Plzně), Robert Martínek, Pavel Motejzík (Maják Plzně), Milan Paleček, Tereza Pelclová (CpKP ZČ), Marek Sivák (Plzeň 2015), Michal Slivka (CPPT), Ludvík Šimandl (KC Škoda Plzeň), Helena Šimicová, Adéla Šmausová (Maják Plzně), Lucie Valdhansová, Pavlína Valentová (ÚKRMP), Kateřina Vídenová (Letná sobě), Pavla Zárybnická (CPPT)

Program

- 18.10 – úvodní prezentace (Maják Plzně)
- 18.30 – práce ve skupinách – brainstorming nápadů
- 19.15 – společná prezentace nápadů jednotlivých skupin
- 19.50 – inspirativní prezentace příkladů proměn z jiných měst (Letná sobě, Plzeň 2015)
- 20.15 – rozvedení a dokončení práce ve skupinách
- 20.50 – společná závěrečná prezentace nápadů, diskuse, volba realizací pro workcamp
- 21.15 – finalizace výstupů, představení dalších kroků
- 21.30 – ukončení workshopu

Průběh workshopu

Na úvod shrnul Lukáš Mácha z Majáku Plzně historii Plovárny za pomoci prezentace s dobovými fotografiemi. Následovalo rozdělení do 3 skupin po zhruba 7 lidech. Ve skupinách proběhlo představení jednotlivých účastníků setkání a diskutovalo se o možnostech oživení místa bývalé Plovárny. Následně zástupci jednotlivých skupiny prezentovali nápady své skupiny, které byly v jednotlivých bodech sepsány a vylepeny na nástěnky.

P Ě S T U J P R O S T O R

Všichni účastníci po té dostali možnost jednotlivé nápady obodovat. V průběhu prezentace inspirativních projektů z jiných měst (Letná sobě, Plzeň 2015) byly sečteny body a vybráno šest nápadů s největším počtem bodů. tyto nápady byly po dvou dále rozpracovány ve třech nově utvořených skupinách. Na závěr prezentovala každá skupina své pojetí vítězných nápadů.

Výstupy z prvního bloku

Skupina 1

Domečky pro bezdomovce	0 b
Osvětlení	0 b
Atributy plovárny	3 b
Úklid	1 b
Možnost využití garáže	3 b
Sezonní převozník	12 b
Zapojení místních	1 b
Půjčovna lodiček provozována kanoisty	0 b
Zrcadlový papír na plotě	1 b
Koše na odpady a psí výkaly	2 b
Nealko bufet	0 b
Průhledy na řeku	1 b
Odstranění plotu	2 b

Skupina 2

Oficiální ohniště a grilovací místa	3 b
Obnova vyhlídky	4 b
Sochařské sympozium	9 b
Půjčovna loděk s občerstvením	4 b
Amfiteátr	1 b
Náhrada plechového plotu živým	6 b

Skupina 3

Častější kontrola strážníky	0 b
Pláž a lavičky s výhledem na řeku	1 b
Dokončení okruhu kolem řeky (od lávky u Papírny k lávce v Doudlevcích)	3 b
Obnova chodníčku od schodů	2 b
Obnova domku s kavárnou a půjčovna lodiček (kavárna pro rodiny s dětmi,omezit alkohol)	11 b
Osvětlení pro větší bezpečnost	8 b
Pročištění břehů a ploch	6 b
Pódium na koncerty u kamenné zdi	10 b

Nejlépe hodnocené nápady

Obnova domku s kavárnou a půjčovna loděk (kavárna pro rodiny s dětmi, omezit alkohol)	11 b + 4b = 15b
Sezonní převozník	12 b
Pódium na koncerty u kamenné zdi	10 b
Sochařské sympozium	9 b
Osvětlení pro větší bezpečnost	8 b
Pročištění břehů a ploch	6 b
Náhrada plechového plotu živým	6 b

Výstupy z druhého bloku

Kavárna a půjčovna loděk v garáži

Kavárna by mohla být se souhlasem CPPT zrealizována v části současné garáže, kde je uložen nepotřebný materiál a v druhé polovině je pingpongový stůl. Do objektu je zavedena elektřina, nejsou tam (zatím) další sítě. Na úvod by stačila úprava vnějšku garáže (natření či výměna vrat, úprava fasády) a zpevnění povrchu před garážemi (pro posezení a dětský koutek), půda v této lokalitě je v současné době podmáčená. Plocha může být oddělena odlišným povrchem nebo instalací nízkého „plůtku“, který byl v místě původně. Garáže i hlavní budovu má CPPT v pronájmu od města, nové využití je třeba projednat s městem. Pro úspěšný provoz kavárny je důležité věnovat pozornost přístupovým cestám a možnostem, jak nalákat zákazníky. Dobrým zdrojem návštěvníků může být přívoz. Kavárna by v budoucnu mohla být chráněným zaměstnáním pro klienty CPPT-PNP nebo jiné organizace.

V druhé polovině objektu garáží by mohly eventuálně být uskladněny 3-4 lodě. Místo mola v řece (problematické z hlediska Povodí Vltavy) by mohla být vyklápečí plošina přímo v lodi. Bude skvělé moci si půjčit lodičku a vyjet na řeku za sluncem

Náplň workcampu:

- Vyklizení věcí z garáží
- Výmalba prostor
- Navržení mola nebo výstupové plošinky
- Výmalba plotu s odborníkem

Pódium na koncerty a osvětlení

Pódium by mohlo být v době konání workcampu nebo dalších kulturních akcí umístěno na řece (mělo by plováky), posluchači by seděli na kamenných schodech / terasách na břehu. Po skončení akce by podium bylo přemístěno pod kamennou zeď u hřiště.

Osvětlení by mohlo být v době konání workcampu a v sezóně 2014 dočasné, např. barevné zavěšené žárovky (navození pocitu starých plováren). Bezpečnosti místa by pomohlo noční

osvětlení, trvalé osvětlení je ale běh na dlouhou trať. Veřejné osvětlení vedoucí z Doudlevecké třídy k budově CPPT bylo instalováno cca před 15 lety.

Převozník a sochařské sympozium

Převozník by vozil lid na klasické lodi s vesly nebo bidlem (ne tažené lanem). Na pravém břehu řeky by byla umístěna lavička, ke které by byla prosekána přístupová cesta a vedle lavičky by byl umístěn zvon. Celé řešení by mělo být kvalitně esteticky funkčně pojedené jako např. promítaný příklad vyhlídky s lavičkou v lesoparku Zátíší od architektonické dílny iuch. Na pracovní místo by bylo možno získat dotaci z evropských grantů, pokud bude vybrán uchazeč, který je evidován na Úřadu práce (podat jako správu sportovních zařízení – správce hřiště a loděnice; dotace je určena pro neziskové organizace – bližší info arch. Kodeda).

Pro umělecké prvky nebo sochařské sympozium by mohly být použity dřevěné špalky nebo štěnovická žula. Další inspirace: František Bálek-sochy z písku a ledu (<http://www.balek-sochy.wz.cz/>), sochy z odpadků viz podnět Pěstuj prostor (www.verejnyprostorvplzni.cz/pestuj-prostor/databaze/PP-191). Mluvílo se o dočasné galerii drobných výrobků na kamenné stěně, problémem by mohl být vandalismus.

Zápisy ze skupinových diskusí a celkové diskuse

- Oslunění: Dle architekta Kodedy je hlavním problémem plovárny nedostatečné oslunění, díky tomu není místo vycházkovým cílem (Plzeňané přes něj prochází, ale nezůstávají). Z historických fotografií je patrné, že původně nebyl svah zalesněný a místo bylo slunnější. Přístup slunce by mohl být řešen průhledy. Na stav oslunění místa ale panovaly různé názory, dle zástupců KC Škoda Plzeň je nádvoří plovárny od 11 h. do večera ve stínu, zatímco zástupci CPPT využívají venkovní verandu do 18 hod. Přilehlá hřiště jsou osluněná lépe. Při vysekání větší části svahu by prý mohly hrozit sesuvy půdy, problematické je samotné porážení stromů – na svah či pod svah se nedostane nákladní auto a je zapotřebí strom vytáhnout nahoru na ulici.
- Uživatelé plovárny: zaměstnanci a klienti CPPT-PNP (na denní bázi), kanoisté (pravidelně), obyvatelé na procházce, cyklisté a pejskaři (o něco menší frekvence, než na protějším světlejším břehu – bylo by přínosné provést sčítání), sportovci – hřiště a okruh mezi topoly, bezdomovci a dobrodružové s ohničky.
- Plovárenské budovy: Stávající garáže byly zahradní restaurací, hlavní budova (dnes sídlo CPPT-PNP) byl penzionem a později nevěstincem. Původní půdorys restaurace byl významně užší (cca 3/5) a byla k němu přilepena budka na prodej lístků. Na hlavní budovu je zpracován projekt přestavby střechy na mansardovou (a vydáno stavební povolení?) – kvůli využití podkroví a navýšení kapacity objektu. Zástupci CPPT souhlasí s tím, že projekt není esteticky příliš uspokojivý, ale je již v běhu a

P Ě S T U J P R O S T O R

nové prostory jsou potřebné. Při povodích (2002) se zaplavily sklepy hlavní budovy, ale objekt zůstal nepoškozen.

- **Areál KC Škoda Plzeň:** Dvoje původní plovárenská schodiště jsou zabetonovaná, u jednoho je vidět boční zeď z cihel a na vrchu je tráva, u druhého je na vrchu beton. Neví se, zda se jedná o betonovou desku nebo masivní beton. Vzniklý plácek slouží jako hřiště. Řešila se otázka využití zbývajících dřevěného domku z původní plovárny, který se nachází za loděnicí. V současné době je prázdný a není využíván. KC Škoda Plzeň by ho mohla zapůjčit / věnovat pro nové využití. Prověří se možnost přesunu objektu (trámová konstrukce pobitá prkny) mimo areál KC Škoda Plzeň a jeho nového využití. Musela by se znovu vyřešit ochrana proti žhářství (druhý dřevěný domek byl v minulosti zapálen a shořel).
- **Plot okolo budov KC Škoda Plzeň:** Plot chrání areál před vykradením a vandalismem – již došlo k pěti vloupáním a zapálení historické dřevěné budovy, problémem je, že je místo nechráněné a opuštěné. Současný plechový plot se musí cca jednou za tři až pět let natírat, jen materiál stojí zhruba 20 000 Kč, dále je zapotřebí dobrovolnická práce. Byl připraven projekt na vysazení rostlin k vytvoření živého plotu před kovovým, ale nebyly zajištěny potřebné finance (v řádu desítek tisíc). Plot loděnice by mohl být vylepšen i za pomoci graffiti dílny. Vysloven byl i názor, že v případě většího výskytu lidí v okolí může být neprůhledný plot nevýhodou (není vidět, co se za ním děje). Oddíl KC Škoda Plzeň je ochoten areál loděnice v době konání workcampu nebo při jiné akci zpřístupnit, pokud budou v místě lidé a prostor nebude opuštěný.
- **Okolí plovárny a řečiště:** Na pravém (protilehlém) břehu řeky se připravuje rozšíření oblíbené cyklostezky (ÚKRMP, SVSMP), problémem ale jsou majetkoprávní vztahy, jejichž vyřešení může trvat ještě několik let. Řečiště je nyní oproti minulosti zanesené náplavou zeminy z polí před Plzní, není pravidelně čištěno a voda se častěji vyleje (více na pravý břeh). Bylo by dobré provést rozbor kvality vody.
- **Údržba:** Pozemky okolo plovárny jsou rozděleny mezi několik správců (Správa veřejného statku města Plzně, ÚMO Plzeň 3, Povodí Vltavy). SVSMP provádí 3x ročně seč. Jako důležité bylo vnímáno pročištění a prořezání okolí plovárny. Místo stále (byť méně než v minulosti) trpí vandalismem, např. jsou rozbíjeny odpadkové koše apod.
- **Z historie:** Původně veřejné lázně s dřevěným molem, přívozem, restaurací a zděným dvoupatrovým hostincem (později nevěstinec na kraji města). Nejvyšší návštěvnost původní plovárny byla téměř 5000 lidí během jednoho dne (1917), za rok plovárnu navštívilo i téměř 1,2 milionu osob.
- **Pozůstatky historie:** Na místě je mimo plovárenských budov zachováno více původních objektů, např. zděná slavobrána na kopci s původním schodištěm a přístupovou komunikací, kamenné terasy a vstupy do vody, zbytky původních zábradlí, pramen pitné vody (dnes nepoužívaný), bývalá vyhlídka, a několik drobných

objektů na obou březích řeky (např. bývalý rumpál). Byla diskutována možnost zpřístupnění bývalé vyhlídky.

- Děti: Při navrhování využití plovárny je také potřeba myslet na děti. Do jejího okolí je např. zasazen podnět na vodní hřiště od Veroniky Leiblové (www.verejnyprostorvplzni.cz/pp/databaze/PP-141).
- Propagace plovárny: Je zapotřebí rozmyslet strategii propagace pro běžné občany, aby se o plovárně dozvěděli již před workcampem / během workcampu a naučili se tam chodit. Zapojení a užívání veřejnosti je možné třemi způsoby: aktivní zapojení do úprav plovárny, návštěvnost pořádaných akcí, průběžné rekreační využití mimo akce. Důležité bude i zapojení dalších okolních obyvatel z přilehlých obytných domů.

Informace jsou převzaty ze zápisů Václava Čubra, Aleny Lehmannové, Martina Kosy, Jany Holatové, Marka Siváka

Zhodnocení výstupů workshopu a návrh na další postup

Během workshopu se vygenerovalo velké množství nápadů, které pokryly spektrum krátkodobých i dlouhodobých úprav plovárny. Jedná se vesměs o návrhy, které navrátí místu romantickou plovárenskou atmosféru a učiní z plovárny místo příjemné pro pobyt. Tyto nápady poslouží jako základ pro přípravu konkrétních pracovních aktivit. Koordinátoři workcampu by rádi podpořili vybudování vlastní identity místa. S plzeňskými úřady se bude jednat např. o realizaci plovacího mola, zastřešeného venkovního prostoru, laviček a stolů. Během workcampu se jeho koordinátoři – ve spolupráci s dalšími zájemci (např. účastníky workshopu) – pokusí zajistit převozníka, dočasný bufet, nebo instalaci zavěšeného barevnožárovkového osvětlení.

Nyní nastává fáze, ve které jednotliví koordinátoři (Letná sobě, Maják Plzně a Envic pod vedením Plzně 2015) vypracují podrobnější projekty, zároveň proběhnou jednotlivá jednání s úřady. Před workcampem bude znovu svoláno společné setkání se všemi zájemci o spolupráci, na kterém se domluví konkrétní možnosti zapojení. Do realizací (nejen v průběhu workcampu, ale i u příležitosti dalších aktivit) bude přínosné zapojit co nejvíce místních obyvatel, kteří se tak s nově vzniklým veřejným prostorem lépe ztotožní. Na realizaci i výsledek se všichni moc těšíme!

Možnosti dalšího zapojení obyvatel a uživatelů z okolí, tipy na akce:

- Zapojení místních obyvatel z okolí Doudlevecké třídy
- Vyhlášení veřejné výzvy pro občany (darování starých lehátek a slunečníků).
- Hrací mobiliář: např. Urban Divan <https://www.facebook.com/video/video.php?v=224492420920885>

P Ě S T U J P R O S T O R

- Klienti CPPT-PNP mohou v případě zájmu během sezóny provozovat plovárenský nealko-bufet nebo půjčovnu lodiček.
- Plovárnu lze propojit s existujícími akcemi jako detašované stanoviště – např. Živá ulice, Tanec Praha (plzeňská část), nové Mezi ploty, Hrákula, promítání filmů, divadlo, hudba atd.

Závěr

Děkujeme všem účastníkům, jejichž velké nasazení a invenční nápady daly setkání smysl. První úpravy plovárny by měly proběhnout již v červenci 2014 během mezinárodního workcampu Pěstuj prostor – Foster the City. Plánována je též brigáda k úklidu břehů řeky Radbuzy, která by mohla proběhnout v květnu nebo červnu 2014 (pozn.: úklidovou brigádu pořádala dne 6. 4. 2014 Nová Akropolis, o.s. a skupina pro aktivní ekologii GEA v rámci celosvětového projektu Uklidme svět, zúčastnil se zástupce Plzně 2015).

Workshop připravili: Plzeň 2015, Maják Plzně, ENVIC a Letná sobě.

Výstupy z workshopu zpracovali: Jana Holatová, Marek Sivák, Kateřina Vídenová

Zápis byl odsouhlasen všemi zúčastněnými.